

Juoksevan uhkasakon maksettavaksi tuomitseminen Afro Asia Shop, Suolaketie 2, Porvoo

Ympäristöterveysjaosto 21.05.2026
3080/11.05.01.02/2025

Valmistelu ja lisätiedot

III kaupungineläinlääkäri-hygieenikko Taina Rahikainen Ibañez
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

IV kaupungineläinlääkäri-hygieenikko Cecilia Blomgren
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Tarkastuksilla on toistuvasti todettu puutteita ja annettu kehotuksia elintarvikkeiden merkintöihin liittyen. Virosta tuoduissa ja myynnissä olleista pakatuista elintarvikkeista on puuttunut elintarvikkeilta edellytetyt pakolliset tiedot suomeksi ja ruotsiksi. Toimijaa on tarkastusten yhteydessä kehoitettu korjaamaan puute ja varustamaan kaikki myymälässä myytävät elintarvikkeet etiketeillä, jotka sisältävät elintarvikkeilta vaadittavat pakolliset tiedot suomeksi ja ruotsiksi. Lisäksi Porvoon ympäristöterveysjaosto on antanut päätöksen (§ 26, 19.03.2026), jossa on asetettu seuraava velvoite ja sakon uhka:

Kaikissa yrityksen kuluttajille myymissä pakatuissa elintarvikkeissa on oltava elintarviketietoasetuksen (EU) N:o 1169/2011, artikla 9, mukaiset pakolliset elintarviketiedot sekä suomeksi että ruotsiksi. Toimenpiteiden määräaika oli 6.4.2026.

Velvoitteen tehostamiseksi Porvoon ympäristöterveysjaosto asetti juoksevan uhkasakon, jonka peruserä 2 000 € ja lisäerä 2 000 € kolmen kalenterikuukauden uhkasakkokaudelta.

8.4.2026 suoritettiin ennalta ilmoittamaton seurantatarkastus. Tarkastuksella todettiin edelleen puutteita elintarvikkeiden merkinnöissä. Useisiin tuotteisiin oli nyt lisätty etiketit, joissa pakolliset tiedot oli ilmoitettu molemmilla kotimaisilla kielillä. Osassa etiketeistä allergeeneja ei ollut korostettu. Osa tuotteista oli varustettu etiketeillä, joiden tiedot eivät vastanneet tuotteen koostumusta ja tiedot olivat harhaanjohtavia. Vakavimmissa tapauksissa tuote sisälsi allergeeneja, joita ei ollut mainittu etiketissä. Useista myynnissä olevista tuotteista puuttuivat edelleen suomen- ja ruotsinkieliset pakolliset elintarviketiedot.

Päätöksen perustelut

Päätöksen päävelvoite koskee myynnissä olevien pakattujen elintarvikkeiden merkintöjä. Merkintöjen perusteella kuluttaja muodostaa käsityksen tarjolla olevista elintarvikkeista ja tekee valintoja eri tuotteiden välillä. Merkinnät antavat kuluttajalle tietoa muun muassa elintarvikkeen määrästä, valmistustavasta ja koostumuksesta sekä sellaisista ainesosista, joita kuluttajan on vältettävä esimerkiksi allergioiden vuoksi. Pakkausmerkintöjen tulee

siten suojata kuluttajaa sekä terveydellisesti että taloudellisesti. Lain mukaan elintarvikkeesta vastaava elintarvikealan toimija on velvollinen huolehtimaan siitä, että elintarvikemerkinnot ovat totuudenmukaisia, riittäviä eivätkä johda kuluttajaa harhaan. Jotta tiedot olisivat kuluttajan saatavilla, niiden on oltava kiinnitettynä elintarvikepakkaukseen ja kirjoitettu suomeksi sekä ruotsiksi, koska Porvoo on kaksikielinen kunta.

Elintarviketietoasetuksen (EU N:o 1169/2011) 7 artiklan 2 kohdan mukaan elintarviketietojen on oltava paikkansapitäviä, selkeitä ja kuluttajan helposti ymmärrettäviä. Asetuksen 2 artiklan mukaan elintarviketiedoista vastuussa olevan elintarvikealan toimijan on varmistettava, että tiedot ovat saatavilla ja oikein sovellettavan elintarvikelainsäädännön mukaisesti. Asetuksen 9 artiklan mukaan pakollisia tietoja pakatuissa elintarvikkeissa ovat:

- a) elintarvikkeen nimi
- b) ainesosaluettelo
- c) allergioita ja intoleransseja aiheuttavat aineet ja tuotteet (liite II), korostettuna ainesosaluettelossa
- d) tiettyjen ainesosien tai ainesosaryhmien määrät
- e) nettopaino tai -tilavuus
- f) vähimmäissäilyvyysaika tai viimeinen käyttöpäivä
- g) erityiset säilytys- ja/tai käyttöolosuhteet
- h) vastuussa olevan elintarvikealan toimijan nimi tai toiminimi ja osoite
- i) alkuperämaa tai lähtöpaikka, jos vaaditaan
- j) käyttöohje, jos elintarvikkeen oikea käyttö ilman sitä on vaikeaa
- k) yli 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien todellinen alkoholipitoisuus
- l) ravintoarvoilmoitus

Asetuksen 12 artiklan mukaan pakollisten elintarviketietojen on oltava suoraan pakkauksessa tai siihen kiinnitetyssä etiketissä. Asetuksen 15 artiklan 1 kohdan mukaan pakolliset elintarviketiedot on annettava kielellä, jota kuluttajat helposti ymmärtävät siinä jäsenvaltiossa, jossa elintarvike saatetaan markkinoille. Kohdan 2 mukaan jäsenvaltiot voivat edellyttää tietojen antamista yhdellä tai useammalla unionin virallisella kielellä.

Kielilain (423/2003) mukaan Suomen kansalliskielet ovat suomi ja ruotsi. Valtioneuvoston asetuksen kuntien kielellisestä asemasta vuosina 2023–2032 (1385/2022) 1 §:n mukaan Porvoo on kaksikielinen kunta, jossa enemmistökieli on suomi. Maa- ja metsätalousministeriön elintarviketietojen antamista kuluttajille koskevan asetuksen (834/2014) 4 §:n mukaan kaksikielisissä kunnissa myytävien valmiiksi pakattujen elintarvikkeiden pakollisten pakkausmerkintöjen on oltava vähintään suomeksi ja ruotsiksi.

Elintarvikkeiden virallista valvontaa koskevan asetuksen (EU) 2017/625 138 artiklan mukaan toimivaltaisen viranomaisen on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että toimija korjaa havaitun vaatimustenvastaisuuden ja estää sen

toistumisen. Toimivaltaisen viranomaisen on annettava toimijalle tai tämän edustajalle kirjallinen ilmoitus tekemästään päätöksestä, päätöksen perusteluista sekä tiedot muutoksenhakuoikeudesta ja muutoksenhakua koskevista menettelyistä ja määräajoista.

Uhkasakkolain (1130/1990) 10 §:n mukaan uhkasakon asettanut viranomainen voi tuomita uhkasakon maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä. Edellytyksenä uhkasakon tuomitsemiselle maksettavaksi on, että uhkasakon asettamista koskeva päätös on lainvoimainen, jollei päätöstä ole säädetty tai määrätty noudatettavaksi muutoksenhausta huolimatta.

Toimijaa on kuultu jaostossa tehtävää päätöksentekoa sekä sen valmisteluun liittyvää kirjallista aineistoa koskevalla kuulemiskirjeellä. Kirje on toimitettu toimijalle postitse sekä sähköpostitse. Toimija toimitti vastineen määräaikaan mennessä. Vastineessaan toimija toteaa, että tuotteissa on uusintatarkastuksen (8.4.2026) aikana edelleen ollut puutteita merkinnöissä, mutta toimija ei ole ollut tarkoituksena harhaanjohtaa kuluttajia. Toimijan mukaan tuotteet on tarkastettu ja myynnissä olevien tuotteiden pakkausmerkinnät korjattu ja oikein. Toimija pyytää vastineessaan, että viranomainen ottaa päätöksenteossa huomioon jo suoritettujen toimenpiteet, ja yrityksen taloudellinen tilanne, ja jättää uhkasakon tuomitsematta.

Sovelletut oikeusohjeet

EU:n virallista valvontaa koskeva asetus (EU) 2017/625, 138 artikla
Yleinen elintarvikeasetus (EY) N:o 178/2002, 17 ja 18 artikla
Elintarviketietoasetus (EU) N:o 1169/2011, 2, 7, 9, 12 ja 15 artikla
Elintarvikelaki 297/2021, 55, 68, 75 ja 78 §
Uhkasakkolaki 1130/1990, 6, 7, 9 ja 10 §
Hallintolaki 434/2003, 33, 34 ja 39 §
Kielilaki 423/2003, 1 §
MMM:n asetus 834/2014, 4 §
Valtioneuvoston asetus 1385/2022, 1 §

Liitteet

1. Tarkastuskertomus 8.4.2026, koodi 20122460
2. Ympäristöterveysjaoston päätös § 26, 19.03.2026
3. Kuulemiskirje
4. Toimijan vastine

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Ympäristöterveysjaosto tuomitsee toimijan Afro Asia Shop, Suolakatie 2, Porvoo, maksettavaksi juoksevan uhkasakon peruserän 2 000 euroa, koska toimija on laiminlyönyt ympäristöterveysjaoston määräyksen (§ 26 / 19.03.2026) noudattamisen.

Pykälä tarkastetaan heti.

